

Papp Tekla

Az öröklési szerződés jellegzetességei az alimentációs jogügyletek között¹

Az alimentációs (létfenntartási) kötelmek funkciója napjainkban felértékelődik, különösen a demográfiai változások függvényében:² az európaiak hosszabb ideig és egészségesebben élnek, viszont a gondozási szolgáltatások iránti igényük is egyre erőteljesebben jelentkezik.³ Az időskor magával hozza a betegségek, fogyatékoságok, a fizikai gyengeség és a pszichés problémák kialakulását, szükségessé téve az alimentációs szolgáltatásokat.⁴

Ennek fényében aktuálissá és indokolttá vált a személyközpontú, önálló és méltóságteljes életvitelt is lehetővé tevő, tartós ápolást-gondozást nyújtó alimentációs kötelmek vizsgálata: mire irányulnak és milyen szerepet töltenek be jelenlegi társadalmunkban az e tárgyú magánjogi szerződések.

Alimentációs szerződési variánsok⁵

A létfenntartást és a megélhetést szolgáló ellátási, tartási kötelezettségek alapulhatnak törvényi előíráson, és jogügyleti jogalapúak is lehetnek.⁶ Az előbbiek közé tartoznak

¹ A TKP2021-NKTA-51 számú projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával, a TKP2021-NKTA pályázati program finanszírozásában valósult meg.

² A bevezető gondolat PAPP 2022 alapján készült.

³ Lásd: Európai Bizottság 2022. Bevezetés: „a tartós ápolásra-gondozásra szoruló 65 év felettiek közel felének sem teljesül az önmaguk ellátásához vagy a háztartási tevékenységek elvégzéséhez való segítségnyújtás iránti igénye. Sok esetben a gondozási szolgáltatások nem állnak rendelkezésre ott és akkor, ahol és amikor az embereknek szükségük van rájuk, akik emellett hosszú várólistákkal és bonyolult eljárásokkal is szembesülnek.”

⁴ Lásd: Európai Bizottság 2022. A gondozási szolgáltatások fejlesztése: „Színvonalas tartós ápolással-gondozással támogatható a gondozottak jólléte, méltósága és alapvető jogai, többek között az elszigetelődés, a magány, valamint az ebből eredő testi és lelki hatások megelőzése és enyhítése révén.”

⁵ Erről részletesen lásd: PAPP 2022.

⁶ 4/2008. Polgári jogegységi határozat a tartási, életjáradéki, valamint az öröklési szerződéssel kapcsolatos perekről V. 1.

magánjogi szempontból a Polgári törvénykönyv szerinti házastársi tartás,⁷ az élettársi tartás⁸ és a rokontartás⁹ (gyermek tartása,¹⁰ szülő tartása,¹¹ testvértartás,¹² mostohagyermek tartása¹³), a közjog oldaláról pedig a szociális és nyugellátások.¹⁴

A jogügyleti jogalapú alimentációs kötelezettségek fakadhatnak szervezeti jogügyletből és kötelmi jogügyletből; az előbbibe tartozóan a szociális szövetkezet¹⁵ és bizonyos esetben a nyugdíjas szövetkezet,¹⁶ valamint az alapítvány¹⁷ is betölthet alimentációs részszerepet, míg az utóbbi kategóriában bizonyos kontraktusokhoz köthető egzisztenciát fenntartó/segítő rendeltetés.

Meglátásom szerint jelenleg a létfenntartást szolgáló szerződések többféleképpen is megszerezhetők.

A) Közvetlen és közvetett típusba sorolhatók:

- ♦ az előbbi esetén az alimentációs szolgáltatás nyújtása a szerződő felek között realizálódik,
- ♦ míg az utóbbinál egy „eltartó” finanszírozza harmadik személy (kvázi közreműködő) létfenntartási szolgáltatásnyújtását az eltartottnak.¹⁸ Az első kategóriába tartozik élők közötti jogügyletként a tartási szerződés, a gondozási szerződés, az életjáradéki szerződés és bizonyos fajtájú biztosítási szerződések, és a második fajtába vonhatók a speciális tárgyú megbízási és egészségügyi kezelési szerződések. Halál esetére szóló jogügyletként az öröklési szerződés közvetlen típusú, ha az örökhagyó magának nyújtandó tartás, életjáradék vagy gondozás fejében örökösévé nevezi a vele szerződő felet, és közvetett típusú, ha az alimentációs szolgáltatások a szerződésben meghatározott harmadik személynek nyújtandók.¹⁹

⁷ 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (a továbbiakban Ptk.) 4:29. §.

⁸ Ptk. 4:86. §.

⁹ Ptk. 4:194. §.

¹⁰ Ptk. 4:213–222. §.

¹¹ Ptk. 4:196. § (2).

¹² Ptk. 4:197. §.

¹³ Ptk. 4:198. §.

¹⁴ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról: időskorúak járadéka, ápolási díj, települési támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás stb.; BH 2013. 83.: A tartási szerződés és a Szoc. tv. hatálya alá tartozó ellátási tevékenység elhatárolása; 1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról.

¹⁵ 2006. évi X. törvény a szövetkezetekről (a továbbiakban: Szöv.i tv.) 14. § (1); alapszabály alapján.

¹⁶ Szöv.i tv. 25. §, 32. § (1); alapszabály alapján.

¹⁷ Ptk. 3:386. § (2).

¹⁸ Amennyiben az eltartott anyagi helyzete engedi, hogy maga állja a létfenntartási szolgáltatások költségeit, akkor ez a megkülönböztetés nem releváns.

¹⁹ Ptk. 7:48. § (1).

B) A felsorolt kontraktusok szűk és tág értelemben vett alimentációs szerződésekre is bonthatók:

- a szűk értelemben vett alimentációs megállapodásoknak (tartási, életjáradéki és öröklési szerződések) a Ptk. létfenntartást biztosító szerepet szán,²⁰
- míg a többi szerződésnek (tág értelemben vettek) más az alapvető funkciójuk: ezt ezek egy részénél (biztosítási, megbízási szerződések) a Ptk. deklarálja,²¹ másik részükénél (gondozási szerződés, speciális szolgáltatási szerződés, egészségügyi kezelési szerződés)²² a joggyakorlat alakította ki. Jójárt Eszter meglátása szerint az általam szűk értelemben vett alimentációs szerződések az öngondoskodás sajátos formái, és a szűkebb család létalapjának garanciájaként is funkcionálnak.²³

Az öröklési szerződés jellemzői

Az öröklési szerződés alapján az örökhagyó a vele szerződő felet a magának, illetve a szerződésben meghatározott harmadik személynek nyújtandó tartás, életjáradék, illetve gondozás ellenében – vagyona, annak egy meghatározott része vagy meghatározott vagyontárgyak tekintetében – örökösévé nevezi, a másik fél pedig kötelezettséget vállal a tartás, életjáradék, illetve gondozás teljesítésére.²⁴

Az öröklési szerződés halál esetére szóló jogügylet: az örökhagyó halálához (mint feltétel bekövetkeztéhez)²⁵ kötött végintézkedési fajta.²⁶ Az öröklési szerződésnél a vagyon, vagyonrész vagy meghatározott vagyontárgy tulajdonjoga az örökhagyó halálával száll át:²⁷

²⁰ Ptk. 6:491. § (1): ellátás és gondozás, 6:497. § (1): járadék, 7:48. § (1): tartás, életjáradék, gondozás.

²¹ Ptk. 6:439. §: kockázati fedezet nyújtása a biztosítási szerződésnél; 6:477. §: feltétel bekövetkeztéhez kötött pénzfizetés életbiztosításnál; Ptk. 6:487. §: egészségügyi szolgáltatások nyújtása egészségbiztosításnál; Ptk. 6:272. §: feladat ellátása.

²² Lakhatás és ellátás, valamint szabadidős szolgáltatások nyújtása, lásd: gondozási szerződés vegyes alfajánál; csak ápolásra és gondozásra kiterjedő egészségügyi szolgáltatás.

²³ JÓJÁRT 2007: 19; JÓJÁRT 2017b: 18.

²⁴ Ptk. 7:48. § (1).

²⁵ 26 62020CJ0277; „Nem öröklési szerződésről van szó tehát például abban az esetben, ha a felek a jogutódlás időpontjával – de nem feltételül – jelölik meg az örökhagyó halálát. Az ilyen kikötés csak a szerződés teljesítési időpontjának meghatározását jelenti.” Weiss Emília és Vékás Lajos, in JÓJÁRT 2017b: 14; BH 2015. 7.; BH 2001. 325.; BH 1981. 407.; BH 1974. 209.

²⁶ Csak az örökhagyó tekintetében végintézkedés: VÉKÁS 2019: 83.; ANKA 2014: 593; JÓJÁRT 2021: 2210; GELLÉRT 2004; Kúria Pfv. 20989/2022/4; Kúria o. 2002862019/6.; Kúria Pfv. 20091/2015/9.; Kúria Pfv. 21385/201264.; BH 2003. 317.; BH 1991. 149.; Pest Megyei bíróság 5. Pf. 21014/1977.; BH 1978. 164.

²⁷ KÖRÖS 2013: 386.; EÖRSI et al. 1991: 261; KOVÁCS 2008: 206; FUGLINSZKY 2018: 788; BH 2013. 16.; EBH 2013.P.6.

addig a kötelezett várományos²⁸ (a tulajdonjogszerzésre az öröklés megnyíltakor kerül sor);²⁹ az öröklési váromány biztosítására szolgál az elidegenítési és terhelési tilalom.³⁰ A tartási (életjáradéki) szolgáltatást tartalmazó szerződés nem minősül öröklési szerződésnek, ha a szerződési kikötés szerint az eltartó az ellenszolgáltatást a tartásra (életjáradékra) jogosult halálának időpontjában szerzi meg, ugyanis az öröklési szerződésnek lényegi (szükségszerű tartalmi)³¹ eleme az, hogy az örökhagyó a neki nyújtott alimentációs szolgáltatások ellenében örökösévé nevezze ezen szolgáltatások kötelezettjét.³² A végrendelet sem értékelhető öröklési szerződésként amiatt, hogy a halál esetére szóló juttatás indokaként az örökös ápolási, gondozási szolgáltatásait jelöli meg.³³

Mivel az örökhagyó és a szerződéses örökös kontraktusa harmadik személyek jogszerzésére is kihat, az öröklési szerződés mintegy dologi hatályú.³⁴ Ha az öröklés öröklési szerződés alapján történik, akkor az ági jelleg megállapítása és az ági öröklés kizárt.³⁵

Az öröklési szerződés tartalmilag lehet tartási, életjáradéki és gondozási szerződés is³⁶ (ez utóbbi nem a tartás részkötelezettségeként, hanem önálló³⁷ közvetlen tárgyként jelenik meg a kontraktusfogalomban),³⁸ így ezek sajátos változata;³⁹ vegyes jellegű is lehet

²⁸ KÖRÖS–OROSZ 2023: online kommentár; Kúria Pfv. 20830/2015/5.; BH 2015. 188.

²⁹ JÓJÁRT 2017b: 14; KÖRÖS–OROSZ 2023: online kommentár; BH 2016. 63.; EBH 2013.P.6.: „ha a várható hagyatéki vagyonban dolog is fellelhető [...], akkor az ilyen típusú öröklési szerződés dolog tulajdonjogának az átruházására irányuló szerződésnek tekinthető azzal a sajátossággal, hogy a dolog tulajdonjogának megszerzésére az öröklés megnyíltakor kerül sor.” Kúria Kfv. 37785/2022/6.; Kúria Pfv. 21974/2016/4.; Kúria Pfv. 20956/2015/8.; Kúria Pfv. 20830/2015/5.; Kúria Pfv. 22323/2011/6.; BH 2008. 215.; BH 2004. 258.; BH 2002. 58.

³⁰ Ptk. 7:50. § [Az örökség biztosítása] „(1) A felek eltérő megállapodásának hiányában semmis az örökhagyónak élők között vagy halála esetére az öröklési szerződéssel lekötött vagyontárgyat elidegenítő vagy megterhelő rendelkezése. Ez a rendelkezés harmadik jóhiszemű személy visszerhesen szerzett jogát nem érinti. (2) A felek eltérő megállapodásának hiányában az örökhagyóval szerződő fél az öröklési szerződéssel lekötött ingatlanra az örökhagyó bejegyzési engedélye nélkül jegyeztethet be elidegenítési és terhelési tilalmat az ingatlan-nyilvántartásba.”; ÍH 2016. 104.; Kúria Pfv. 20956/2015/8.; BH 2014. 75.

³¹ VÉKÁS 2019: 79; BH 2004. 363.; BH 2001. 475.

³² JÓJÁRT 2021: 2210; BOÓC 2022: 24.

³³ BH 2010. 66.; BH 2004. 505.; BH 2000. 106.; BH 1995. 715.; Kúria Pfv. 20643/2014/4.: általában a végrendeleti juttatás nincs ellenszolgáltatáshoz kötve.

³⁴ TÓKEY 2021: 2402; VÉKÁS 2019: 77; ÍH 2016. 104.

³⁵ BH 2015. 334.; BH 1995. 280.; LB P.törv. II. 20.671/1991.; LB P.törv. II. 20.821/1970.

³⁶ FUGLINSZKY 2018: 788.

³⁷ KAPRINAY 2020: 15.

³⁸ JÓJÁRT 2017a: 29; a Ptk. 6:491. § (1) és 7:48. § (1) együttes értelmezése.

³⁹ OROSZ [é. n.]: 1351, 1355; KÖRÖS–OROSZ 2023: online kommentár; SÓTH 2004: 10; ANKA 2014: 588: „különleges típusa”; BH 2013. 16.; Kúria Pfv. 21863/2011/7.; BH 2004. 363.; BH 1985. 20.

az öröklési szerződés: a szerződéses örökös életjáradéki jellegű fizetési kötelezettsége mellett tartás, ápolás és gondozás vállalásával.⁴⁰

Az öröklési szerződés formája (végintézkedés),⁴¹ valamint tartalma (tartási, életjáradéki, gondozási szolgáltatásnyújtás)⁴² miatt kettős természetű⁴³ (kétcarcú jogintézmény).⁴⁴ Weiss Emília szerint a forma és tartalom szerinti elkülönítés nem elégséges, további elhatárolási szempontokat ad:

- tartási/életjáradéki szerződéshez képest az öröklési szerződés esetén a tartás/életjáradék ellenértékét az eltartók nem a szerződéskötéskor szerzik meg,⁴⁵ az eltartó az eltartott örökösévé válik, az öröklési szerződés öröklési jogi jogintézmény (lásd szabályozás helye a Ptk.-ban), végrendeleti alakiságokhoz kötött az öröklési szerződés;
- a végrendelettel összevetve az öröklési szerződésnél a favor testamenti elve korlátozottan érvényesül,⁴⁶ és az örökhagyó nem rendelkezhet⁴⁷ az öröklési szerződéssel lekötött vagyontárgyról sem élők között, sem halála esetére.⁴⁸

Az öröklési szerződés sajátos karakterisztikájának megrajzolásához Vékás Lajos is – további elkülönítő jellegzetességek megadásával – hozzájárult:

⁴⁰ BH 1988. 185.; Kúria Pfv. 21568/2013/5.

⁴¹ KÖRÖS–OROSZ 2023: online kommentár; Kúria Pfv. 21307/2019/3.; Kúria Pfv. 21069/2019/8.; Kúria Pfv. 20202/2019/5.; Kúria Pfv. 20028/2019/6.; Kúria Pfv. 21126/2017/13.; Kúria Pfv. 22172/2016/8.; Kúria Pfv. 21297/2014/4.; Kúria Pfv. 20643/2014/4.; BH 2014. 110.; Kúria Pfv. 20320/2012/5.; Kúria Pfv. 21863/2011/7.; LB P.törv. II. 20366/1990.; BH 1990. 59.; BH 1969. 2057.

⁴² KÖRÖS–OROSZ 2023: online kommentár; Kúria Pfv. 21307/2019/3.; Kúria Pfv. 21069/2019/8.; Kúria Pfv. 20202/2019/5.; 21307/2019/3.; Kúria Pfv. 21069/2019/8.; Kúria Pfv. 20202/2019/5.; Kúria Pfv. 21126/2017/13.; Kúria Pfv. 22172/2016/8.; Kúria Pfv. 21297/2014/4.; Kúria Pfv. 20643/2014/4.; Kúria Pfv. 2005962014/4.; Kúria Pfv. 20320/2012/5.; Kúria Pfv. 21863/2011/7.; LB P.törv. II. 20366/1990.; BH 1990. 59. BH 1981. 407.; BH 1977. 442.; BH 1974. 209.; BH 1969. 6057.

⁴³ VÉKÁS 2019: 78; JÓJÁRT 2017a: 30; JUHÁSZ 2018: 36; TÓKEY 2021: 2405; Kúria Pfv. 20114/2023/17.; Kúria Pfv. 20989/2022/4.; BH 2023. 185.; Kúria Kfv. 37785/2022/6.; Kúria Pfv. 20584/2022/10.; BH 2020. 361.; Kúria Pfv. 21307/2019/3.; Kúria Pfv. 21069/2019/8.; Kúria Pfv. 20202/2019/5.; Kúria Pfv. 20202/2019/5.; Kúria Pfv. 20681/2018/8.; BH 2015. 188.; BH 2015. 7.; Kúria Pfv. 20643/2014/4.; EH 2013.03.P6.; BH 2013. 192.; BH 2013. 16.; Kúria Pfv. 20320/2012/5.; BH 2012. 170.; BH 2002. 269.

⁴⁴ KÖRÖS–OROSZ 2023: online kommentár; BARZÓ et al. 2016: 80; BH 2013. 16.; Fővárosi Ítéletábrla Pf. 20127/2021/5.: Az öröklési szerződés kettős – kötelmi és öröklési – természetű, mert a szerződés szerinti szolgáltatásban – tartásban, életjáradékban, gondozásban – részesülő fél, azaz a jogosult szerződéses ellenszolgáltatásként meghatározott tartalmú végintézkedést tesz.

⁴⁵ Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2. Pkf. 21446/1990/2.

⁴⁶ Kúria Pfv. 20571/2015/8.

⁴⁷ Ptk. 7:50. §: a felek eltérő megállapodásának hiányában semmis lesz ilyen rendelkezés; BH 2015. 188.

⁴⁸ WEISS 1997: 2; lásd még: TÓKEY 2021: 2407; Kúria Pfv. 21297/2014/4.; BH 2015. 7.

- ♦ az egyoldalú jogügyletnek tekintendő végrendelettel szemben az öröklési szerződés kétoldalú jogügylet,⁴⁹ ebből következően az örökhagyó öröklési szerződésbeli végintézkedése egyoldalú visszavonására nem jogosult;⁵⁰
- ♦ a tartási/életjáradéki szerződésekhez képest az öröklési szerződésekből származó jogvitáknál a végrendelet értelmezési elvei az irányadók,⁵¹ és a bíróság előszerződés alapján nem hozhat létre öröklési szerződést, míg tartási/életjáradéki szerződéseket igen.⁵²

A Ptk. az öröklési szerződés érvényességére az írásbeli végrendelet előírásait, a módosítására és megszüntetésére pedig a tartási és az életjáradéki szerződés szabályait rendeli alkalmazni.⁵³ Az öröklési szerződés célja is duális:

- ♦ egyrészt az örökhagyó végintézkedési szabadságának érvényre juttatása,⁵⁴
- ♦ másrészt kölcsönös, vagyoni értékkel bíró szolgáltatások nyújtása⁵⁵ (örökösnevezés az örökhagyói oldalon, tartás/gondozás/életjáradék a szerződő fél részéről). A szerződő fél által teljesítendő alimentációs szolgáltatások vagy természetben nyújtható ellátási szolgáltatásokat (tartás, gondozás) takarnak, vagy azok pénzbeli fedezetének biztosítását;⁵⁶ mindegyiket meghatározott és visszatérő időközökben kell teljesíteni.⁵⁷ Kiemelendő, hogy azonos jogosult és kötelezett viszonylatában egy időben tartási és öröklési szerződés hatályának fennállása fogalmilag kizár: a jogosult teljes körű eltartása kétszeresen lehetetlen.⁵⁸

⁴⁹ VÉKÁS 2019: 77; BH 2015. 7.; Kúria Pfv. 20643/2014/4.; BH 2013. 192.; BH 2010. 66.; BH 2005. 32.; BH 2004. 505.; BH 2001. 15.; BH 2000. 106.

⁵⁰ VÉKÁS 2019: 84; BH 2015. 7.; Kúria Pfv. 20643/2014/4.; Kúria Pfv. 21297/2014/4.; BH 2013. 192.; BH 2005. 460.; BH 2004. 363.

⁵¹ VÉKÁS 2019: 81.

⁵² VÉKÁS 2019: 78; BH 2003. 317.

⁵³ Ptk. 7:49. § és 7:52. §; BH 1985. 232.

⁵⁴ Ptk. 7:48. § (3); Kúrai Pfv. 20028/2019/6.; BARZÓ et al. 2016: 81, azonban az örökhagyóval szerződő fél öröklési szerződésbe foglalt végrendeleti rendelkezése érvénytelen, ún. meg nem engedett közös végrendelet lenne akkor az öröklési szerződés; FABÓ 2020: 155; Kúria Pfv. 20681/2018/8.; BH 2014. 271.; BH 2002. 269.; BH 1999. 69.; ezzel ellentétesen a kölcsönös végrendeleteken alapuló megállapodás is lehet öröklési szerződés a 650/2012/EU rendelet szerinti 3. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján; 62020CJ0277.

⁵⁵ FABÓ 2020: 155.

⁵⁶ BH 2013. 16.

⁵⁷ 4/2008. PJE; BH 2003. 472.: az örökhagyó rendszerint egyszeri szolgáltatásával szemben a szerződéses örökös szolgáltatásai tekintetében tartós jogviszony jön létre a felek között.

⁵⁸ BH 2020. 361.

Az öröklési szerződés visszerthes⁵⁹ szerződés,⁶⁰ és bizonyos mértékben tartalmaz szerencse-elemet,⁶¹ hiszen csak az örökhagyó halála után állapítható meg a szerződésben kikötött szolgáltatás és ellenszolgáltatás értéke és egyensúlya.⁶²

Az öröklési szerződés esetében a szerződő felek közötti személyes kapcsolatnak és bizalomnak a kötelezett által vállalt szolgáltatástól függően van jelentősége: tartás és gondozás esetén domináns,⁶³ míg életjáradék nyújtásánál kevésbé;⁶⁴ azonban minden esetben a szerződés alanyai együttműködve határozzák meg a kontraktus tartalmát.⁶⁵

Az öröklési szerződés alapvető ismérveinek áttekintését ezen kontraktus életünkben betöltött fontos szerepének hangsúlyozásával zárjuk: a Magyar Ügyvédek Kölcsönös Biztosító Egyesülete külön szakmai anyagot szánt a végintézkedések (és ezen belül az öröklési szerződés) körében felmerülő jogi (ügyvédi) problémákra.⁶⁶

⁵⁹ A 650/2012/EU rendelet *ingyenes öröklési szerződést is ismer*: 3. cikk (1) b). E rendelet alkalmazásában az öröklési szerződés: „olyan megállapodás – beleértve a kölcsönös végrendeleten alapuló megállapodást is –, amely *ellenszolgáltatás fejében vagy anélkül* a megállapodásban részes egy vagy több személy jövőbeli hagyatékára vonatkozó jogokat létesít, módosít vagy szüntet meg”.

⁶⁰ WEISS–VÉKÁS 2014: 2430; ANKA 2014: 590; WEISS 1997: 4; VÉKÁS 2019: 81; SÓTH 2004: 14; 4/2008. PJE; Kúria Kfv. 37785/2022/6.; Kúria Pfv. 21911/2017/9.; Kúria Pfv. 20956/2015/8.; BH 2015. 188.; BH 2015. 7.: Kúria Pfv. 20091/2015/9.; BH 2001. 15.; ezzel szemben a végrendeleti juttatás nincs ellenszolgáltatáshoz kötve; BH 2013. 192.; BH 2012. 170. Kúria Pfv. 21684/2011/9.: Az örökhagyó mások által nem befolyásolható akaratelhatározásán múlik, hogy a végrendeleti juttatást tartásban vagy életjáradék fizetésében megnyilvánuló ellenszolgáltatáshoz (öröklési szerződés) köti vagy anélkül is megteszi, hogy ilyen tartalmú ellenszolgáltatás teljesítését várná el az örökösétől (végrendelet). BH 1989. 111.; BH 1981. 407.; BH 1980. 19.; BH 1977. 442.

⁶¹ WEISS 1997: 4; VÉKÁS 2019: 81; 4/2008. PJE; Kúria Kfv. 37785/2022/6.; Kúria Pfv. 21911/2017/9.; BH 2016. 63.; BH 2015. 188.; Kúria Pfv. 20830/2015/5.; Kúria Pfv. 22060/2014/5.; Kúria Pfv. 20643/2014/4.; Kúria Pfv. 20651/2012/7.; BH 2001. 117.; BH 1989. 111.

⁶² BH 2016. 63.; Kúria Pfv. 20584/2022/10.: Az öröklési szerződés jogintézményével összeegyeztethetetlen a szolgáltatás-ellenszolgáltatás összevetése, miután az örökhagyó kompetenciájába tartozik, mivel viszonozza a részére nyújtott tartást. Kúria Pfv. 21911/2017/9.: Öröklési szerződés esetén az érvénytelen szerződés alapján eredetileg nyújtott szolgáltatások egyenértékűségéről a szerződés kockázati jellege miatt nem lehet beszélni, ezért azok visszatérítése esetén az egyenértékűség nem biztosítható. Kúria Pfv. 21974/2016/4.

⁶³ Kúria Kfv. 37785/2022/6.; BH 2014. 271.; BH 2002. 438.: a tartási jellegű szolgáltatásokra való jogosultság olyan vagyoni jog, amely szorosan a jogosult személyéhez tapad és kizárólag általa gyakorolható.

⁶⁴ BH 1996. 534.; BH 1990. 157.

⁶⁵ Kúria Pfv. 20681/2018/8.; BH 2000. 494.; BH 1998. 176.

⁶⁶ *Végintézkedések (végrendelet, öröklési szerződés, halál esetére szóló ajándékozási szerződés) készítése során felmerülő ügyvédi műhibák* [é. n.].

Irodalom- és forrásjegyzék

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról
2006. évi X. törvény a szövetkezetekről
- 4/2008. Polgári jogegységi határozat a tartási, életjáradéki, valamint az öröklési szerződéssel kapcsolatos perekről
- Az Európai Parlament és a Tanács 650/2012/EU rendelete. 2012. július 4. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32012R0650>
- Európai Bizottság (2022): A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának. Az európai gondozási stratégiáról. COM(2022) 440 végleges. 2022. szeptember 7. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0440>
- Végintézkedések (végrendelet, öröklési szerződés, halál esetére szóló ajándékozási szerződés) készítése során felmerülő ügyvédi műhibák [é. n.]. MÜBSE. Online: <https://flipbook.zsirafkreativ.hu/2zsirfKft/mubse/mubse-vegintezkedesek-vegrendelet-oroklesi-szerzodes-keszítése-során-felmerulo-ugyvedi-muhibak2020/>
- ANKA Tibor (2014): Az öröklési szerződés. In OSZTOVITS András (szerk.): *A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja IV. kötet*. Budapest: Opten.
- BARZÓ Tímea et al. (2016): *Öröklési jog*. Miskolc: Novotni Alapítvány.
- BOÓC Ádám (2022): Észrevételek a tartási és életjáradéki szerződés fogalmához a magyar jogban, rövid kitérővel a COVID-19 vírusfertőzés lehetséges hatásaira. *Közjegyzők Közönye*, 26(3), 23–23.
- EÖRSI Gyula et al. (1991): *Kötelmi jog. Különös rész (Egyes szerződésfajták)*. Budapest: Tankönyvkiadó.
- FABÓ Tibor (2020): Az öröklési jog alapvetése. In BENKE József (szerk.): *A magyar magánjog alapvetése*. Pécs: PTE ÁJK, 151–158.
- FUGLINSZKY Ádám (2018): A tartási és életjáradéki szerződés. In FUGLINSZKY Ádám – TÖKEY Balázs: *Szerződési jog, Különös rész*. Budapest: ELTE Eötvös.
- GELLÉRT György szerk. (2004): *A Polgári Törvénykönyv magyarázata I–II*. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
- JÓJÁRT Eszter (2007): Javaslat a tartási és életjáradéki szerződés jogi szabályozásának változtatására. *Polgári Jogi Kodifikáció*, 9(3), 19–29.
- JÓJÁRT Eszter (2017a): Lehetséges-e az eredeti állapot helyreállítása tartási, életjáradéki és öröklési szerződés érvénytelensége esetén? I. rész. *Családi Jog*, 15(2), 24–31.
- JÓJÁRT Eszter (2017b): Lehetséges-e az eredeti állapot helyreállítása tartási, életjáradéki és öröklési szerződés érvénytelensége esetén? II. rész. *Családi Jog*, 15(3), 14–20.
- JÓJÁRT Eszter (2021): A tartási és az életjáradéki szerződés. In CSEHI Zoltán (főszerk.): *2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről kommentárja*. Budapest: Magyar Közlöny, 2209–2226.
- JUHÁSZ Ágnes (2018): A tartási jogviszonyok módosítása. *Jog – Állam – Politika*, 10(4), 29–45.
- KAPRINAY Zsófia (2020): *A polgári jogi gyakorlatban előforduló szerződések. Tartási és életjáradéki szerződés. Polgári jog, kötelmi különös rész*. SZTE Elektronikus Tananyag Archivum. Szeged: SZTE.
- KOVÁCS Bálint (2008): Az alimentációs szerződések. In NOCHTA Tibor – KOVÁCS Bálint – NEMESSÁNYI Zoltán: *Magyar polgári jog. Kötelmi jog. Különös rész*. Budapest–Pécs: Dialóg Campus, 204–212.
- KÖRÖS András (2013): A tartási és életjáradéki szerződés. In PETRIK Ferenc (főszerk.): *Polgári jog. Kötelmi jog. Harmadik, Negyedik, Ötödik és Hatodik Rész. Az új Ptk. magyarázata VI/VII*. Budapest: HVG-Orac.
- KÖRÖS András – OROSZ Árpád (2023): Az öröklési szerződés. In WELLMANN György (főszerk.): *Polgári jog I–IV. Új Ptk. Kommentár a gyakorlat számára*. Budapest: Orac.

- OROSZ Árpád [é. n.]: A tartási és életjáradéki szerződés. In VÉKÁS Lajos – GÁRDOS Péter (szerk.): *Nagy-kommentár a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez*. Kluwer online kommentár.
- PAPP Tekla (2023): Variációk alimentációs kötelezésekre. *Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás*, 11(1), 118–135.
Online: <https://doi.org/10.32575/ppb.2023.1.7>
- SÓTH Lászlóné (2004): Az öröklési szerződéssel kapcsolatos néhány időszerű kérdésről. *Családi jog*, 2(1), 10–14.
- TÖKEY Balázs (2021): Öröklési szerződés. In CSEHI Zoltán (főszerk.): 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről kommentárja. Budapest: Magyar Közlöny, 2396–2407.
- VÉKÁS Lajos (2019): *Öröklési jog*. Budapest: Eötvös.
- WEISS Emília (1997): Az öröklési szerződés – az öröklési jog és a szerződési jog határán. *Közjegyzők Közlönye*, 44(4), 2–7.
- WEISS Emília – VÉKÁS Lajos (2014): Az öröklési szerződés. In VÉKÁS Lajos – GÁRDOS Péter (szerk.): *Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz. II. kötet*. Budapest: Wolters Kluwer.